

Helsingin talojen isännöitsijöille ja edustajille.

Elintarvikesäännöstelyn toteuttamiseksi jaetaan yleisölle leipäkortit, joilla kaupoista ja ravintoloista voidaan saada viljaa tai viljatuotteita. Leipäkorttien jakelun toteuttaminen Helsingin kokoisessa kaupungissa, jossa asukasluku nousee lähes 300.000:een, voi onnistua vain siinä tapauksessa, että asuin-kiinteistöjen isännöitsijät ja edustajat avustavat kansanhuoltolautakuntaa tässä tehtävässä. Jotta jakelutyö saataisiin hankauksitta suoritetuksi, annetaan seuraavassa tarkempia ohjeita eräistä jakelutoiminnan yksityiskohdista:

Viljatuotteiden kaupan ja kulutuksen säännöstelyssä tarvittavat leipäkortit tullaan jakamaan *ruokakunnittain*. Senvuoksi jokainen *ruokakunnan päämies* on velvollinen ilmoittamaan ruokakuntaansa kuuluvien henkilöiden nimet ja heitä koskevat tarvittavat henkilötiedot. Nämä tiedot on kirjoitettava, samoin kuin varastoilmoitukset ja ennakkokuittaukset, lomakkeelle n:o J 31, jotka talon isännöitsijä tai edustaja on noutanut asianomaisesta jakelutoimistosta ja jakanut ruokakunnille.

Ruokakuntaan kuuluviksi ilmoitetaan kaikki ne, jotka asuvat yhdessä ja elävät samassa ruokataloudessa. Tässä suhteessa on otettava huomioon seuraavaa:

1) Jos perheen luona asuu perheen ruoassa muita henkilöitä kuin perheen omia jäseniä, perheen päämiehen on ilmoitettava heidät vain omaan ruokakuntaansa kuuluviksi, eivätkä he saa hakea leipäkorttia erikseen. Siten esim. koululainen, joka oleskelee silloin, kun kortteja jaetaan, vieraiden luona ja ruoassa, ilmoitetaan siihen ruokakuntaan,

jonka luona hän asuu, eivätkä hänen omaisensa saa hakea hänelle leipäkorttia. Sellainen henkilö taas, joka esim. on vuokrannut perheessä kalustetun huoneen, mutta ruokailee muualla, muodostaa oman ruokakuntansa. Samoin menetellään muissa vastaavanlaisissa tapauksissa. Niinpä ei sotapalveluksessa olevaa saa lukea mihinkään yksityiseen ruokakuntaan kuuluvaksi eikä hänelle saa hakea leipäkorttia, ellei hän ilmoitukseensa liitä esimiehensä antamaa todistusta siitä, ettei hän ole armeijan muonassa.

2) Sairaaloissa, lepokodeissa, sisäoppilaitoksissa, vankiloissa, työ- ja kasvatuslaitoksissa ja muissa sellaisissa oleskelevat muodostavat yhteisen ruokakunnan. Laitoksen johtajan tai isännöitsijän velvollisuutena on ilmoittaa laitoksessa olevat henkilöt yhteiseksi ruokakunnaksi ja hakea ja jakaa heille leipäkortit. He eivät saa muuta tietä hakea itselleen leipäkorttia.

3) Yksin omassa taloudessa elävät muodostavat oman ruokakuntansa.

4) Siirtoväkeen kuuluvat perheet ja yksityiset henkilöt muodostavat omia ruokakuntia, vaikkakin ne asuisivat ja ruokailisivat jonkun ruokakunnan yhteydessä.

Leipäkortteja tullaan jakamaan viittä eri lajia ja jakoperusteena on henkilön *ikä, työn laatu* ja *se seikka, ateriaiko henkilö pääasiallisesti ravintolassa*. Vaikeimmin ratkaistavissa oleva seikka on työn laadun toteaminen. Talonkirjoista ei aina näy kyllin selvästi työn laatu, minkä vuoksi sen seikan selvilleaaminen jää ruokakuntien päämiesten lomakkeelle n:o J. 31 tekemien ilmoitusten varaan. Jotta

työn laatu saataisiin mahdollisimman selvästi ilmoitetuksi ilmoituslomakkeen 4:sarekkeessa, on syytä käyttää ja kehoittaa ruokakuntien päämiehiä käyttämään työn laadun määrittelyssä seuraavia käsitteitä: henkisen työn tekijä, vapaan ammatin harjoittaja, koululainen, opiskelija, kauppa-apulainen, työnjohtaja, päällysmies, eläkkeelläolija, käsityöläinen, kangas-, puku- tai vaatetusalan työntekijä, ravinto- ja nautintoaineteollisuuden työntekijä, puu-, kivi- tai metallityöntekijä, pesijä, hieroja, kivenhakkaaja, poraaja, kiven tai malmin louhija, sukeltaja, lämmittäjä, öljylämmittäjä, maataloustyöläinen, metsä- tai ulkotyöläinen, rautatehtaan, valimon tai valsilaitoksen työläinen, rakennustyöläinen t.m.s. *jolla työn raskaus helposti voidaan määritellä.*

Lisäksi on erikoisesti 4. sarekkeen kohdalla huomautettava, onko työ ulkotyötä.

Työn laaduksi on ilmoitettava se työ, jota henkilö ilmoituksen tekemisen aikaan suorittaa.

Kun ruokakuntien päämiehet ovat palauttaneet lomakkeet täytettyinä isännöitsijälle, on tarkastettava:

1) että ruokakunnan päämies on lomakkeen N:o J. 31 ensimmäiselle sivulle kirjoittanut ennakkokuittauksensa;

2) että sisäaukeamalla annetut tiedot pitävät yhtä tosiolojen ja talonkirjan kanssa sekä erikoisesti, että ruokakunnan jäsenten työn laatu on aikaisemmin mainitulla tavalla selvästi ilmoitettu ja ettei ruokakuntaan kuulu-

vaksi ole merkitty sellaisia henkilöitä, joille leipäkorttia ei anneta;

3) että lomakkeen neljännellä sivulla, jossa ruokakunnan päämies ilmoittaa hallussaan olevan viljamäärän, on ruokakunnan päämiehen allekirjoitus. On huomattava, että allekirjoitus tähän kohtaan on tehtävä siitä huolimatta, että ruokakunnalla ei ole viljaa tai viljatuotteita varastossa, koska sekin on kunnan ja omantunnon kautta vakuutettava. Tällöin on vain vedettävä viiva kilomääriä osoittavien viivoitusten kohdalle.

Näin tarkastetut lomakkeet pannaan suureen kirjekuoreen tai muuhun paperikääreeseen, sidotaan langalla ja viedään siihen leipäkorttien jakelutoimistoon, josta lomakkeet noudettiin. Paperikääreen päälle merkitään musteella: 1) talon katu ja numero, 2) talossa olevien ruokakuntien lukumäärä, ja 3) talossa asuvien henkilöiden lukumäärä sekä isännöitsijän tai talon edustajan nimi. Mukana viedään jakelutoimistoon myös talon kirja, joka sitä ennen on saatettava kuntoon. *Lomakkeiden ja talonkirjojen vienti jakelutoimistoon voidaan tehdä niin pian kuin se on mahdollista, mutta kuitenkin viimeistään 24 päivänä kuluva toukokuuta ennen kello 22.* Jakelutoimistossa ilmoitetaan tarkka aika, jolloin talonkirja ja ruokakunnille jaettavat leipäkortit voidaan noutaa.

Muussa suhteessa viitataan kuluvaan toukokuun 19 päivänä sanomalehdissä julkaistuihin kansanhuoltolautakunnan kuulutukseen.

Kansanhuoltolautakunta.

Till disponenter och representanter för gårdarna i Helsingfors stad.

I syfte att förverkliga reglementeringen av livsmedel utdelas till allmänheten brödkort, med vilka spannmål eller spannmålsprodukter kunna erhållas i butiker och restauranger. I en stad av Helsingfors storlek, där folkmängden stiger till inemot 300.000 personer, kan utdelningen av brödkort förverkligas endast, i fall bostadsfastigheternas disponenter och representanter bistå folkförsörjningsnämnden i denna uppgift. För att utdelningen skall kunna verkställas utan friktion, meddelas i det följande närmare föreskrifter rörande vissa detaljer i utdelningen:

De brödkort, som erfordras för reglementering av handeln med och konsumtionen av spannmålsprodukter, utdelas per *matlag*. Med anledning härav skall huvudmannen för ettvar matlag uppge namnen på alla dem, som höra till hans matlag ävensom erforderliga personuppgifter rörande matlagets medlemmar. Dessa uppgifter ävensom meddelanden om förråder och förhandskvittering skola införas å formulär n:o J 31, som gårdens disponent eller representant avhämtar å vederbörande utdelningsbyrå och utdelar till matlagen.

Till samma matlag höra de personer, som bo tillsammans och dagligen erhålla sin huvudsakliga kost i samma hushåll. I detta avseende skall följande observeras:

1) Äro hos familjen i kost inackorderade andra personer än familjens egna medlemmar, skall familjens huvudman anmäla dem såsom medlemmar av sitt eget matlag; de äro sålunda icke berättigade att på annat håll anhålla om brödkort. Exempelvis en skolelev, vilken vid tiden för utdelningen av brödkort är inackor-

derad i kost hos en främmande familj, anmäles såsom medlem av det matlag, hos vilket han logerar; skolelevens anhöriga äro i sådant fall icke berättigade att anhålla om brödkort för honom. Sådant person åter, som t.ex. hos en familj hyr ett möblerat rum, men intar sina måltider annorstädes, utgör sitt eget matlag. På samma sätt förfäres i andra motsvarande fall. Sålunda får den, som är inkallad till militärtjänst, icke räknas till något enskilt matlag, ej heller får brödkort sökas för honom, om han icke i sin anmälning tillfogar förmannens intyg över, att han icke är i arme'ns kost.

2) De, som vistas å sjukhus, vilohem, internat, fängelser, arbets- och uppfostringsanstalter och andra sådana inrättningar, utgöra gemensamma matlag. Inrättningens föreståndare eller disponent åligger att anmäla dem, som vistas å inrättningen, såsom ett gemensamt matlag samt att anhålla om brödkort och utdela dem till vederbörande. De sistnämnda äro icke berättigade att skaffa sig brödkort på annat sätt.

3) Ensamma personer med eget hushåll anses utgöra eget matlag.

4) Evakuerade familjer och evakuerade enskilda personer utgöra egna matlag, även om de logera och intaga sina måltider tillsammans med något annat matlag.

Brödkorten äro av fem olika slag och de utdelas enligt följande grunder: *ålder, arbetets art samt den omständigheten, huruvida vederbörande huvudsakligen intar sina måltider å restaurang*. Det svåraste problemet är att konstatera arbetets beskaffenhet. Denna omständighet framgår icke alltid tillräckligt

klart av gårdsböckerna, varför den måste utredas med ledning av de uppgifter, som matlagets huvudman lämnar å formulär n:o J 31. För att arbetets art så exakt som möjligt skall framgå av uppgifterna å kolumn 4 i anmälningsblanketten, är det skäl att bestämma och uppmana matlagens huvudmän att definiera arbetets beskaffenhet enligt följande begreppsbestämningar: intellektuella arbetare, utövare av fria yrken, skolelever, studerande, affärsbiträden, arbetsledare, uppsyningsmän, pensionstagare, hantverkare, arbetare inom tyg-, skräddar- eller beklädnadsbranschen, arbetare inom närings- och nyttningsmedelsindustrin, trä-, sten- eller metallarbetare, tvätterskor, massörer, stenhuggare, borrar, sten- eller malmbrytare, dykare, eldare, olje-eldare, lantbruksarbetare, skogs- eller utarbetare, arbetare vid järnbruk, gjuterier eller valsverk, byggnadsarbetare eller andra sådana yrkesgrupper, *inom vilka det är lätt att bestämma huru tungt arbetet är.*

Därtill skall å kolumn 4 särskilt framhållas, huruvida arbetet utföres utomhus.

Arbetets beskaffenhet skall definieras enligt det arbete, som *vederbörande utför vid den tidpunkt, då uppgiften lämnas.*

Sedan matlagens huvudmän ifyllt och återlämnat blanketterna till disponenten, skall kontrolleras:

1) att matlagets huvudman å första sidan av blanketten n:o J 31 antecknat förhandskvittering;

2) att de å följande uppslag lämnade meddelandena överensstämmer med faktiska förhållanden och med gårdsböckerna samt särskilt

att beskaffenheten av det arbete, som matlagets medlemmar utföra, på förenämnt sätt klart definierats och att sådana personer, som icke erhålla brödkort, ej uppgivits såsom medlemmar av matlaget;

3) att matlagets huvudman skrivit sin namnteckning på blankettens fjärde sida, där han anmäler de mängder spannmål, som matlaget innehar. Observeras bör, att namnteckningen på detta ställe skall skrivas, även om matlaget icke har något förråd av spannmål eller spannmålsprodukter, enär även detta sakförhållande måste bekräftas på heder och samvete. I sådant fall drages ett streck, där den prickade linjen anger plats för kilogram-siffran.

De sålunda kontrollerade blanketterna läggas i ett stort kuvert eller något annat papperskonvolut, ombindas med snöre och föras till den byrå för utdelning av brödkort, från vilken formulären avhämtades. Å konvolutet antecknas med bläck: 1) gatans namn och gårdens nummer, 2) antalet matlag i gården, samt 3) antalet i gården bosatta personer ävensom disponentens eller representantens namn. Till utdelningsbyrån föres även gårdsboken, som därförinnan skall bringas i skick. *Formulären och gårdsböckerna kunna föras till utdelningsbyrån så snart som möjligt, men senast den 24 innevarande maj före klockan 22.* Å utdelningsbyrån meddelas noggrann tid, då gårdsboken ävensom matlagens brödkort kunna avhämtas.

I övrigt hänvisas till folkförsörjningsnämndens kungörelse, vilken den 19 innevarande maj publicerades i tidningspressen.

Folkförsörjningsnämnden.